CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
PAOLO MENGOZZI
prezentate la 20 martie 2012 [1]

Cauza C-42/11

João Pedro Lopes Da Silva Jorge

[cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de cour d'appel d'Amiens (Franța)]

„Cooperare polițienească și judiciară în materie penală — Decizia-cadru privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre — Legislația unui stat membru care rezervă facultatea de neexecutare a mandatului european de arestare cazului persoanelor căutate care au cetățenia statului respectiv — Discriminare pe motiv de cetățenie"

1. Prezenta trimitere preliminară, care provine de la cour d'appel d'Amiens (Curtea de Apel din Amiens, Franța), oferă din nou Curții ocazia să se aplece asupra interpretării articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre [2]. Se solicită Curții să precizeze, printre altele, jurisprudența sa și să realizeze o echilibrare a marjei de apreciere care trebuie recunoscută statelor membre atunci când acestea pun în aplicare decizia-cadru menționată cu conținutul garanțiilor care trebuie oferite cetățenilor Uniunii atunci când aceștia fac obiectul unui mandat european de arestare în scopul executării unei pedepse privative de libertate.

I — Cadrul juridic

A — *Dreptul internațional*

2. Convenția asupra transferării persoanelor condamnate, semnată la 21 martie 1983 la Strasbourg, la care sunt părți toate statele membre ale Uniunii, prevede la articolul 2 alineatul (1) că „[p]ărțile se angajează să-și acorde reciproc, în condițiile prevăzute prin prezenta convenție, cooperarea cea mai largă posibil în materia transferării persoanelor condamnate".

3. Articolul 3 alineatul (1) litera (a) din Convenția asupra transferării persoanelor condamnate prevede că:

„O transferare nu poate avea loc în termenii prezentei convenții decât în condițiile următoare:

a condamnatul trebuie să fie resortisant al statului de executare."

1 — Limba originală: franceza.

2 — JO L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3.

4. Articolul 3 alineatul (4) din Convenția asupra transferării persoanelor condamnate prevede că „[o]rice stat poate, în orice moment, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să definească, în ceea ce-l privește, termenul «resortisant» în înțelesul prezentei convenții”.

B — *Dreptul Uniunii*

1. Decizia-cadru 2002/584/JAI

5. Decizia-cadru 2002/584 definește, la articolul 1, mandatul european de arestare și obligația de executare după cum urmează:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană.”

6. Articolul 4 din Decizia-cadru 2002/584 este consacrat motivelor de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare. La punctul 6, acesta prevede că „[a]utoritatea judiciară de executare poate refuza executarea mandatului european de arestare [...] în cazul în care [acesta] a fost emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate, atunci când persoana căutată rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia, iar acest stat se angajează să execute această pedeapsă sau măsură de siguranță în conformitate cu dreptul său intern”.

7. Articolul 32 din Decizia-cadru 2002/584 prevede că „[c]ererile de extrădare primite până la 1 ianuarie 2004 vor continua să fie reglementate de instrumentele existente în domeniul extrădării. Cererile primite după această dată vor fi guvernate de normele adoptate de statele membre, în temeiul prezentei decizii-cadru. Cu toate acestea, orice stat membru poate face, în momentul adoptării prezentei decizii-cadru, o declarație în care să indice faptul că, în calitate de stat membru de executare, va continua să examineze, în conformitate cu sistemul de extrădare aplicabil până la 1 ianuarie 2004, cererile referitoare la fapte săvârșite înaintea unei date indicate de acesta [...]”

8. Declarația Republicii Franceze referitoare la articolul 32 are următorul cuprins: „Franța declară, în conformitate cu articolul 32 din Decizia-cadru privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, că, în calitate de stat de executare, va continua să examineze, în conformitate cu sistemul de extrădare aplicabil până la 1 ianuarie 2004, cererile referitoare la fapte săvârșite înainte de 1 noiembrie 1993 [...]”

2. Decizia-cadru 2008/909/JAI

9. Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană [3] instituie un sistem al cărui obiectiv este de a facilita executarea unei pedepse într-un alt stat membru decât statul care a pronunțat hotărârea judecătorească penală în vederea unei asigurări mai eficiente a reabilitării sociale a persoanei condamnate.

10. Articolul 3 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/909 prevede că „[s]copul prezentei decizii-cadru este de a stabili norme în temeiul cărora un stat membru urmează să recunoască o hotărâre judecătorească și să execute pedeapsa, în vederea facilitării reabilitării sociale a persoanei condamnate”.

11. Articolul 28 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/909 prevede că „[c]ererile primite înainte de 5 decembrie 2011 continuă să fie reglementate în conformitate cu instrumentele juridice existente privind transferarea persoanelor condamnate. Cererile primite după data respectivă sunt reglementate de normele adoptate de către statele membre în conformitate cu prezenta decizie-cadru”.

C — Dreptul național

12. Articolul 695-24 din Codul de procedură penală prevede motivele pentru care se poate refuza executarea unui mandat european de arestare. Astfel, acesta prevede că „[e]xecutarea unui mandat european de arestare poate fi refuzată:

[...]

2. Dacă persoana căutată pentru executarea unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate are cetățenia franceză și dacă autoritățile franceze competente se angajează să procedeze la această executare”.

II — Acțiunea principală și întrebările preliminare

13. La 14 septembrie 2006, o instanță penală portugheză a emis un mandat european de arestare împotriva pârâtului din acțiunea principală, domnul Lopes Da Silva Jorge, resortisant portughez, în scopul executării unei pedepse de cinci ani de închisoare, pronunțată în 2003 pentru fapte săvârșite în 2002. De la această dată, domnul Lopes Da Silva Jorge s-a stabilit în Franța.

14. Din cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare reiese că domnul Lopes Da Silva Jorge este căsătorit de la 11 iulie 2009 cu un resortisant francez, cu care locuiește pe teritoriul francez. El este angajat pe perioadă nedeterminată ca șofer regional de la 3 februarie 2008 de o societate franceză.

15. La 19 mai 2010, în urma unei citări telefonice, domnul Lopes Da Silva Jorge s-a prezentat la serviciile de poliție franceză. Cu această ocazie, a fost informat cu privire la existența unui mandat european de arestare emis împotriva sa, precum și cu privire la cererea de predare în scopul executării pedepsei, formulată de autoritățile portugheze. La 20 mai 2010, procurorul general de pe lângă cour d’appel d’Amiens a sesizat instanța de trimitere pentru a se pronunța cu privire la predarea domnului Lopes Da Silva Jorge autorităților portugheze.

3 — JO L 327, p. 27.

16. În cadrul procedurii principale, procurorul general a susținut, în esență, că mandatul european de arestare fusese emis cu respectarea cerințelor legale de către autoritățile portugheze și că nu era aplicabil niciunul dintre motivele obligatorii sau facultative de refuz al executării prevăzute de Codul de procedură penală francez. Invitat să adopte o poziție cu privire la incidența Hotărârii Curții Wolzenburg [4], procurorul general a susținut că, deși domnul Lopes Da Silva Jorge avea dreptul să se prevaleze de legislația franceză care stabilește condițiile în care autoritatea competentă poate să refuze executarea unui mandat european de arestare, în conformitate cu dispozițiile Curții, și să se prevaleze, așadar, de articolul 695-24 din Codul de procedură penală, motivul prevăzut la articolul menționat, care privește numai resortisanții francezi, este, în conformitate cu articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, facultativ. Astfel, articolul 695-24 din codul de procedură penală ar fi aplicabil numai în prezența unei duble condiții: mandatul european de arestare să fi fost emis împotriva unui resortisant francez, iar autoritățile franceze competente să se fi angajat să procedeze chiar ele la executarea pedepsei. Astfel, acesta solicită predarea domnului Lopes Da Silva Jorge autorităților portugheze.

17. Dimpotrivă, în cursul procedurii principale, domnul Lopes Da Silva Jorge a declarat că nu consimțea să fie predat autorităților portugheze și a solicitat să fie încarcerat în Franța, invocând, într-o primă fază, articolul 8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), și atingerea disproporționată adusă dreptului său la respectarea vieții private pe care ar constitui-o o decizie de predare către autoritățile portugheze în scopul executării mandatului european de arestare. Într-o a doua fază, întemeindu-se pe Hotărârea Wolzenburg, citată anterior, el a invocat circumstanța potrivit căreia dreptul francez oferă facultatea de a refuza predarea numai resortisanților francezi și a exprimat îndoieli cu privire la compatibilitatea articolului 695-24 din Codul de procedură penală cu articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 și, mai larg, cu principiul nediscriminării, astfel cum a fost consacrat de articolul 18 TFUE [5].

18. Astfel confruntată cu o dificultate legată de interpretarea dreptului Uniunii, chambre de l'instruction de la cour d'appel d'Amiens a hotărât să suspende judecarea cauzei și, prin decizia de trimitere primită la grefa Curții la 31 ianuarie 2011, să o sesizeze pe aceasta din urmă, în temeiul articolului 267 TFUE, cu următoarele două întrebări preliminare:

„1) Principiul nediscriminării prevăzut la articolul [18 TFUE] se opune unei legislații naționale precum cea prevăzută la articolul 695-24 din Codul de procedură penală, care rezervă facultatea de a refuza executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate cazului în care persoana căutată are cetățenia franceză, iar autoritățile franceze competente se angajează să procedeze la această executare?

2) Principiul transpunerii în dreptul intern a motivului de neexecutare prevăzut la articolul 4 [punctul 6] din Decizia-cadru [2002/584] este [lăsat] la discreția statelor membre sau are caracter obligatoriu și, mai ales, un stat membru poate adopta o măsură care să implice o discriminare pe motiv de cetățenie?”

III — Procedura în fața Curții

19. Au fost depuse observații scrise în fața Curții de către domnul Lopes Da Silva Jorge, guvernele ceh, german, francez, olandez, austriac, polonez, precum și de către Comisia Europeană.

4 — Hotărârea din 6 octombrie 2009 (C-123/08, Rep., p. I-9621).

5 — Deși înscrisurile și în special cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare fac trimitere la articolul 12 CE, trebuie să se considere, în mod evident, că articolul 18 TFUE este cel avut în vedere.

20. În cadrul ședinței, care a avut loc la 31 ianuarie 2012, au formulat observații orale pârâtul din acțiunea principală, guvernele german, francez, olandez și polonez, precum și Comisia Europeană.

IV — Analiza juridică

21. Pentru motive de logică și după câteva observații introductive, vom începe analiza cu cea de a doua întrebare preliminară.

A — *Observații introductive*

1. Cu privire la competența preliminară a Curții

22. Republica Franceză a făcut o declarație în temeiul fostului articol 35 alineatul (2) UE, prin care a acceptat competența Curții de a se pronunța cu titlu preliminar potrivit modalităților prevăzute de fostul articol 35 alineatul (3) litera (b) UE[6]. În plus, în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din Protocolul nr. 36 privind dispozițiile tranzitorii, anexat la Tratatul FUE, atribuțiile Curții în temeiul fostului titlu VI din Tratatul UE rămân neschimbate în ceea ce privește actele Uniunii care au fost adoptate înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, inclusiv atunci când au fost acceptate potrivit fostului articol 35 alineatul (2) UE. Curtea este, în consecință, competentă să răspundă la întrebările adresate de instanța de trimitere.

2. Cu privire la aplicarea Deciziei-cadru 2002/584

23. Deși articolul 32 din Decizia-cadru 2002/584 autorizează statele membre de executare să continue să aplice sistemul de extrădare aplicabil până la 1 ianuarie 2004, din declarația Republicii Franceze reiese că aceasta și-a rezervat această posibilitate numai pentru faptele săvârșite înainte de 1 noiembrie 1993. Prin urmare, sistemul instituit prin Decizia-cadru 2002/584 se aplică într-o situație precum cea din acțiunea principală, în care faptele incriminate aflate la originea cererii s-au derulat în 2002 și în care cererea de executare a mandatului european de arestare a fost emisă după data de 1 ianuarie 2004.

24. Cu toate acestea, este necesar să se ridice problema incidenței Deciziei-cadru 2008/909 asupra acțiunii principale. Adoptată la 27 noiembrie 2008, scopul acesteia din urmă este de a stabili norme în temeiul cărora un stat membru urmează să recunoască o hotărâre judecătorească și să execute pedeapsa, în vederea facilitării reabilitării sociale a persoanei condamnate[7]. Termenul-limită pentru transpunerea de către statele membre a acestei decizii-cadru era stabilit la 5 decembrie 2011[8]. Intervenirea acestei scadențe în cursul procedurii preliminare nu are totuși incidență directă asupra prezentei cauze. Astfel, articolul 28 din decizia-cadru menționată prevede că, cu excepția unei declarații unilaterale contrare, cererile primite înainte de 5 decembrie 2011 continuă să fie reglementate de instrumentele juridice existente în materia transferării persoanelor condamnate.

6 — A se vedea informațiile referitoare la declarațiile Republicii Franceze și ale Republicii Ungare privind acceptarea de către acestea a competenței Curții de Justiție de a pronunța hotărâri preliminare privind actele menționate la articolul 35 din Tratatul privind Uniunea Europeană (JO 2005, C 318, p. 1).

7 — A se vedea articolul 3 din Decizia-cadru 2008/909.

8 — A se vedea articolul 29 din Decizia-cadru 2008/909. Republica Franceză nu a respectat acest termen întrucât proiectul de lege care are vocația de a transpune, în cadrul ordinii juridice franceze, Decizia-cadru 2008/909 se află încă, la data prezentării concluziilor noastre în această cauză, în discuție în fața Parlamentului (a se vedea proiectul de lege privind diverse dispoziții în materie penală și de procedură penală în temeiul angajamentelor internaționale ale Franței, depus la Senat la 11 ianuarie 2012).

Întrucât cererea de executare a mandatului european de arestare a fost primită de autoritățile franceze înainte de 5 decembrie 2011, situația pârâtului din acțiunea principală trebuie să fie, așadar, examinată din perspectiva Deciziei-cadru 2002/584, în lipsa unei declarații contrare din partea Republicii Franceze.

B — *Cu privire la marja de apreciere lăsată statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584*

25. Prin intermediul celei de a doua întrebări adresate Curții, instanța de trimitere urmărește, în esență, să se stabilească dacă statele membre sunt obligate să transpună, în cadrul ordinilor juridice naționale, motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 și, în cazul unui răspuns afirmativ, dacă acestea sunt obligate să procedeze astfel pentru toate situațiile prevăzute la punctul menționat, și anume atât în raport cu propriii resortisanți, cât și cu resortisanții altor state membre care au reședința sau locuiesc pe teritoriul acestora.

26. În opinia noastră, dificultatea ține mai puțin de o problemă de redactare a dispoziției în cauză, cât de ezitările jurisprudențiale care au putut genera interpretări divergente. Astfel, vom avea în vedere, mai întâi, textul articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, precum și economia generală a acesteia din urmă înainte de a efectua analiza marjei de apreciere a statelor membre în sensul jurisprudenței Curții.

27. Cu toate acestea, am dori să formulăm, cu titlu introductiv, o serie de observații care par esențiale pentru o mai bună înțelegere a prezentei cauze și a mizelor existente. În această privință, este esențial să se amintească faptul că articolul 1 alineatul (3) din Decizia-cadru 2002/584 prevede că aceasta din urmă „nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale”, astfel cum sunt consacrate de dreptul Uniunii.

28. Reîntoarcerea la drepturile și principiile fundamentale pe care o operează articolul 1 alineatul (3) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie să acționeze ca o barieră de securitate. În domeniul care face obiectul deciziei-cadru menționate și, în sens mai larg, în domeniul cooperării polițienești și judiciare în materie penală, nu este posibil să se aplice principiul recunoașterii reciproce, care se află în centrul mecanismului mandatului european de arestare, în același mod ca atunci când este vorba despre recunoașterea unei diplome universitare sau a unui permis de conducere eliberate de un alt stat membru. Cu atât mai mult, nu ar fi vorba de faptul că statele membre contribuie la crearea unui spațiu de libertate, securitate și justiție care ar avea drept consecință neglijarea drepturilor fundamentale ale persoanelor al căror comportament a putut constitui o amenințare pentru libertate, securitate sau justiție. Principiul recunoașterii reciproce, mai ales atunci când se urmărește aplicarea acestuia cu privire la un mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse, cum este cazul în cauza principală, nu se poate aplica în mod automat, ci trebuie, dimpotrivă, să fie avut în vedere în lumina contextului personal și uman al situației individuale aflate la baza fiecărei cereri de executare a unui mandat european de arestare. Astfel – și articolul 1 alineatul (3) din Decizia-cadru 2002/584 este o dovadă în acest sens –, cu ocazia aplicării principiului recunoașterii reciproce în sensul deciziei-cadru menționate, protecția drepturilor fundamentale, printre care, în primul rând, demnitatea persoanei condamnate [9], trebuie să fie obsesia legiuitorului național atunci când transpune actele Uniunii, a autorităților judiciare naționale atunci când fac uz de prerogativele care le sunt atribuite de dreptul Uniunii, dar și a Curții atunci când i se solicită să interpreteze dispozițiile Deciziei-cadru 2002/584. În considerarea principiului superior al protecției demnității umane, piatră de temelie a protecției drepturilor fundamentale în cadrul ordinii juridice a Uniunii, trebuie să fie asigurată, dar și, dacă este cazul, limitată libera circulație a hotărârilor judecătorești penale.

9 — Demnitatea umană este primul dintre drepturile fundamentale enunțate de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (a se vedea articolul 1 din cartă).

29. Propunem în acest moment să continuăm analiza amintindu-ne în același timp această interpretare umanistă a principiului recunoașterii reciproce.

1. Interpretarea literală și teleologică

30. Cu titlu introductiv, trebuie amintit că decizia-cadru, în calitate de act juridic al Uniunii, leagă statele membre, potrivit fostului articol 34 alineatul (2) litera (b) UE, „în ceea ce privește rezultatul urmărit, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele”.

31. În mod special, Decizia-cadru 2002/584 prevede, la articolele 3 și 4, motivele de neexecutare a unui mandat european de arestare de către autoritățile judiciare ale statului de executare. Enumerate limitativ de decizia-cadru menționată pentru a nu pune în pericol chiar principiul predării, primele dintre aceste motive privesc neexecutarea obligatorie, iar celelalte neexecutarea facultativă. Astfel, din titlul articolului 4 („Motive de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare”) reiese că nu motivele sunt cele a căror transpunere de către statele membre ar fi facultativă, ci chiar executarea mandatului european de arestare, lăsată astfel la aprecierea autorităților judiciare naționale [10].

32. Privit în mod izolat în raport cu celelalte puncte pe care le conține, textul articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 prevede, într-adevăr, că autoritatea judiciară de executare poate refuza executarea mandatului european de arestare în cazul în care acesta din urmă a fost emis în scopul executării unei pedepse, atunci când persoana căutată rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia, iar acest stat se angajează să execute această pedeapsă în conformitate cu dreptul său intern.

33. Articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, interpretat în lumina fostului articol 34 UE, impune, așadar, statelor membre ca acestea să transpună, în cadrul ordinii lor juridice, motivul de neexecutare pe care îl prevede, și aceasta în toate modalitățile sale. Considerăm că nu trebuie să se acorde o importanță semnificativă utilizării conjuncției „sau” în textul punctului menționat. Desigur, astfel cum au arătat anumite părți prezente la ședință, majoritatea versiunilor lingvistice utilizează conjuncția amintită [11], în timp ce versiunea în limba germană, de exemplu, utilizează termenul „und” (și) pentru a stabili categoriile de persoane care pot beneficia de motivul de neexecutare prevăzut la articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru. Nu ne putem împiedica să considerăm un astfel de argument cel puțin nesemnificativ, dacă nu chiar irelevant, întrucât nu ar avea niciun sens să se redacteze articolul 4 punctul 6, în versiunea în limba franceză, prin utilizarea conjuncției „și”. Riscul apărut ar fi fost de a se dezvolta o argumentație absurdă care constă în afirmația că numai o persoană care este resortisant al statului de executare, locuiește și are reședința în acest stat ar fi putut beneficia de motivul respectiv.

34. Chiar dacă s-ar presupune că statele membre nu sunt obligate să pună în aplicare punctul 6 al articolului 4 din Decizia-cadru 2002/584, în măsura în care legiuitorul francez a intenționat în mod vădit să realizeze transpunerea, prin intermediul articolului 695-24 din Codul de procedură penală, acesta era obligat să procedeze astfel în raport cu toate categoriile de persoane pe care le are în vedere punctul 6. Astfel, dincolo de eventualele divergențe lingvistice, în opinia noastră, din obiectivul urmărit de articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru amintită reiese în mod incontestabil că statele membre sunt obligate să pună în aplicare acest punct, astfel încât autoritățile judiciare ale acestora trebuie să fie în

10 — Modul de redactare este la fel de clar în celelalte versiuni lingvistice: în această situație, facem trimitere, în esență, la titlul articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/548 în versiunea în limba spaniolă („Motivos de no ejecución facultativa de la orden de detención europea”) engleză („Grounds for optional non-execution of the European arrest warrant”), italiană („Motivi di non esecuzione facoltativa del mandato di arresto europeo”), precum și portugheză („Motivos de não execução facultativa do mandado de detenção europeu”).

11 — Aceasta este în special situația versiunilor în limba spaniolă, engleză, franceză, italiană și portugheză.

măsură, dacă este cazul, să refuze executarea mandatului european de arestare nu numai în raport cu propriii resortisanți, ci și în raport cu resortisanții altor state membre, în cazul în care aceștia îndeplinesc condițiile prevăzute de Decizia-cadru 2002/584, și acest lucru prin efectuarea unei analize globale a situației lor individuale.

35. Spre deosebire de cele susținute de majoritatea părților care au intervenit în cursul prezentei proceduri, a concluziona în acest sens nu ni se pare contrar principiului fundamental pe care se întemeiază Decizia-cadru 2002/584, și anume cel al recunoașterii reciproce. Potrivit acestor părți, ar trebui să se interpreteze motivele de neexecutare prevăzute de decizia-cadru menționată în mod deosebit de restrictiv, în vederea facilitării predării și în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce.

36. Este adevărat că, potrivit jurisprudenței Curții, acest principiu, „care stă la baza economiei Deciziei-cadru 2002/584, presupune, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din aceasta, ca statele membre să fie în principiu obligate să dea curs unui mandat european de arestare” [12]. Cu toate acestea, observăm că, sub rezerva locului considerabil creat pentru principiul recunoașterii reciproce în decizia-cadru, motivele de neexecutare au fost avute în vedere de legiuitorul Uniunii. Acestea au fost prevăzute în mod limitativ, ceea ce este mai precis de natură să garanteze că principiul rămâne cel al executării mandatelor europene de arestare. În mod special, punctul 6 al articolului 4 din Decizia-cadru 2002/584 urmărește obiectivul de a crește șansele de reinserție socială a persoanei căutate după executarea pedepsei sale [13]. Într-adevăr, principiul recunoașterii reciproce, astfel cum este pus în aplicare de Decizia-cadru 2002/584, oricât de important ar fi, nu a fost totuși conceput de legiuitorul Uniunii ca absolut. Evocarea drepturilor fundamentale prevăzută la articolul 1 alineatul (3) din Decizia-cadru 2002/584 este o confirmare în acest sens, astfel cum am susținut cu titlu introductiv. Articolul 4 punctul 6 din respectiva decizie-cadru se prezintă astfel ca o exprimare clară a voinței legiuitorului Uniunii de a lăsa autorităților judiciare competente, dacă este cazul, posibilitatea de a realiza o conciliere cu respectivul principiu atunci când se află și în prezența unei mize atât de importante de apărat, precum cea a reușitei reinserției sociale a persoanei condamnate.

37. Acest obiectiv de reinserție nu ține numai de interesul individual al persoanei condamnate. O reinserție socială reușită, într-un univers familiar pentru persoana respectivă, este și o asigurare suplimentară, pentru societatea în care existența acesteia se înscrie în mod necesar, că probabilitățile de reproducere a comportamentului deviant vor fi mai reduse. Importanța pe care legiuitorul Uniunii o acordă acesteia a fost astfel confirmată în mod explicit de Decizia-cadru 2008/909, al cărei obiectiv este, potrivit articolului 3 alineatul (1), „facilitarea reabilitării sociale a persoanei condamnate”.

38. Curtea a afirmat că „articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 are în special ca scop, [...] să permită acordarea unei importanțe deosebite posibilității de a crește șansele de reinserție socială a persoanei căutate după executarea pedepsei la care aceasta a fost condamnată, obiectiv care, oricât de important ar fi, nu poate împiedica statele membre ca, la transpunerea acestei decizii-cadru, să limiteze, în sensul indicat de norma esențială prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din aceasta, situațiile în care ar trebui să se poată refuza predarea unei persoane care intră sub incidența respectivului articol 4 punctul 6” [14]. Procedând astfel, ea nu a făcut altceva decât să amintească faptul că articolul 4 punctul 6 nu pretinde că consacră un drept necondiționat al persoanei condamnate de a-și executa pedeapsa pe teritoriul statului de executare și că, în speță, aplicarea legislației naționale care condiționa beneficiul motivului de neexecutare facultativă pentru resortisanții altor state membre de o

12 — Hotărârea Wolzenburg, citată anterior (punctul 57).

13 — *Ibidem* (punctul 67).

14 — *Ibidem* (punctul 62).

durată de ședere legală de cinci ani era conformă cu decizia-cadru. Curtea a adoptat, așadar, o poziție cu privire la aplicarea într-o anumită situație a unei legislații care limita, fără a le exclude totuși, ipotezele în care se putea refuza executarea unui mandat european de arestare. De altfel, vom reveni mai târziu asupra prudenței cu care trebuie invocată jurisprudența existentă a Curții [15].

39. Contrar celor susținute de guvernul francez, prin interpretarea articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 pe care o propunem, nu se pune problema consacrării impunității persoanei căutate și nici măcar a repunerii în discuție a principiului recunoașterii reciproce întrucât, astfel, statul de executare poate refuza executarea mandatului european de arestare numai cu condiția expresă de a se angaja să execute pedeapsa pe teritoriul său, fără a repune vreodată în discuție decizia prin care aceasta a fost pronunțată. În acest sens, logica recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești este protejată pe deplin, chiar și în ipoteza în care persoana căutată execută pedeapsa în statul membru de executare, iar nu în cel de emitere. Interpretarea pe care o propunem Curții în ceea ce privește articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 nu este astfel contrară nici economiei sale generale și nici obiectivelor pe care le urmărește.

40. În final, nu ne putem împiedica să considerăm că o interpretare a articolului 4 punctul 6 din decizia-cadru amintită care ar permite ca o legislație națională care exclude, fără nicio nuanță, orice cetățean al Uniunii care locuiește sau are reședința pe teritoriul unui stat membru de la beneficiul potențial al motivului de neexecutare facultativă, pentru simplul motiv că acesta nu deține cetățenia respectivului stat membru, să fie considerată conformă cu aceasta ar afecta în mod direct un număr mare de drepturi și principii juridice fundamentale a căror respectare este impusă de articolul 1 alineatul (3) din Decizia-cadru 2002/584 și ar fi astfel ea însăși cu dificultate compatibilă cu cerințele stabilite de acest articol.

2. Marja de apreciere a statelor membre și domeniul de aplicare *ratione personae* al articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584

41. În Hotărârea Wolzenburg, citată anterior, Curtea a recunoscut că, „[î]n ceea ce privește transpunerea articolului 4 din Decizia-cadru 2002/584 și în special a punctului 6 al acestuia, [...] statele membre dispun în mod necesar de o marjă certă de apreciere” [16]. Totuși, nu considerăm că, prin aceasta, Curtea a vizat altceva decât marja de apreciere recunoscută de tratat statelor membre în ceea ce privește stabilirea formei și a mijloacelor de transpunere a deciziilor-cadru. În orice caz, această marjă de apreciere trebuie exercitată cu respectarea dreptului Uniunii [17].

42. Curtea a fost invitată deja să interpreteze articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru, iar părțile interesate care au depus observații în cadrul prezentei proceduri au revenit îndelung asupra Hotărârii Kozlowski [18] și asupra Hotărârii Wolzenburg, citată anterior, pronunțate în materie. Majoritatea părților amintite au dedus din cuprinsul punctului 58 din Hotărârea Wolzenburg consacrarea de către Curte a libertății legiuitorului național de a pune în aplicare diferitele motive prevăzute la articolul 4 din Decizia-cadru 2002/584. Potrivit acestui punct din Hotărârea Wolzenburg, Curtea a afirmat „că un legiuitor național care, în temeiul posibilităților care îi sunt acordate prin articolul 4 din decizia-cadru menționată, alege să limiteze situațiile în care autoritatea sa judiciară de executare poate refuza să predea o persoană căutată nu face decât să întărească sistemul de predare instituit prin această decizie-cadru în favoarea unui spațiu de libertate, de securitate și de justiție”.

15 — A se vedea punctul 43 din prezentele concluzii.

16 — Hotărârea Wolzenburg, citată anterior (punctul 61).

17 — *Ibidem* (punctul 45).

18 — Hotărârea din 17 iulie 2008, Kozłowski (C-66/08, Rep., p. I-6041).

43. Cu toate acestea, nu trebuie să se piardă din vedere că situația raportată la dreptul național era cu mult diferită în cadrul cauzei Wolzenburg, întrucât, în acea situație, Curtea trebuia să se pronunțe cu privire la o legislație care punea efectiv în aplicare articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, inclusiv în raport cu resortisanții altor state membre decât cel de executare. Este vorba despre o diferență fundamentală față de prezenta cauză, care impune, în consecință, o mare prudență atunci când este vorba de a se inspira din afirmațiile Curții conținute de hotărârile pronunțate în materie, în special Hotărârea Wolzenburg, citată anterior, care nu se pot transpune *ipso facto* în cazul unui stat membru a cărui legislație națională rezervă beneficiul articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 numai propriilor resortisanți. Interpretarea acestui punct 58 trebuie efectuată, așadar, în lumina contextului național special care era atunci în cauză.

44. Astfel, dacă trebuie să se deducă o concluzie din cuprinsul punctului amintit, aceasta este că Decizia-cadru 2002/584 nu instituie o obligație pentru statele membre de a recunoaște un drept necondiționat resortisanților altor state membre care locuiesc sau au reședința pe teritoriul lor ca executarea unui mandat european de arestare care îi privește să fie refuzată. Marja de apreciere recunoscută statelor membre, pusă de asemenea în discuție în această hotărâre, se poate exprima pe deplin printr-o limitare a unor astfel de situații [19], dar, cu siguranță, nu printr-o excludere totală a tuturor resortisanților altor state membre de la beneficiul motivului de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru. Este clar că Decizia-cadru 2002/584 instituie pentru statele membre obligația de a prevedea, în sarcina autorităților lor judiciare, îndatorirea de a examina fiecare situație individuală printr-o apreciere globală în ipoteza în care s-ar solicita respectivelor autorități să nu dea curs unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse împotriva unui resortisant al statului de executare, a unei persoane care locuiește sau care are reședința în acel stat [20].

45. De altfel, rezultă la fel de clar din jurisprudența Curții că aceasta nu concepe domeniul de aplicare *ratione personae* al articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 ca vizând, la alegere, fie propriii resortisanți ai statului membru de executare, fie resortisanții altor state membre care au reședința sau locuiesc pe teritoriul acestui stat, fie cele două categorii împreună. Astfel, Curtea a afirmat la punctul 34 din Hotărârea Kozłowski, citată anterior, că, „potrivit articolului 4 punctul 6 din [D]ecizia-cadru [2002/584], domeniul de aplicare al acestui motiv de neexecutare facultativă este limitat la persoanele care, dacă nu sunt resortisanți ai statului membru de executare, «rămân» în acest stat sau «sunt rezidenți» ai acestuia”.

46. Pentru toate motivele care precedă, sugerăm Curții să răspundă la a doua întrebare preliminară în sensul că, fără a aduce atingere exercitării marjei de apreciere de care se bucură, cu respectarea dreptului Uniunii, în ceea ce privește stabilirea condițiilor cărora le poate fi subordonată aplicarea motivului de neexecutare prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 pentru resortisanții altor state membre care sunt rezidenți sau locuiesc pe teritoriul acestora, statele membre sunt obligate să pună în aplicare punctul 6 al articolului 4, astfel încât autoritățile judiciare de executare să aibă facultatea de a refuza executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unui pedepse, atât în ceea ce privește propriii resortisanți, cât și în ceea ce privește resortisanții altor state membre care locuiesc sau au reședința pe teritoriul lor, fiind necesar ca respectivele autorități să poată exercita această facultate în lumina circumstanțelor din fiecare caz în speță.

19 — De altfel, Curtea a constatat că legislația olandeză care rezervă resortisanților olandezi beneficiul articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 în mod necondiționat, precum și resortisanților altor state membre, cu condiția ca aceștia să fi avut reședință legală pe teritoriul olandez în mod continuu de cel puțin cinci ani, era conformă cu dreptul Uniunii.

20 — Considerentul (8) al Deciziei-cadru 2002/584 pledează în mod clar în acest sens, prevăzând că „[d]eciziile privind executarea mandatului european de arestare trebuie să facă obiectul unor controale suficiente, ceea ce înseamnă că o autoritate judiciară din statul membru în care a fost arestată persoana căutată va trebui să ia decizia de predare a acesteia”.

C — Cu privire la prima întrebare

47. În opinia noastră, răspunsul la întrebarea examinată anterior este suficient pentru a lămuri în mod util instanța de trimitere. Totuși, în ipoteza în care Curtea ar considera că statele membre nu sunt obligate, doar în temeiul Deciziei-cadru 2002/584, să pună în aplicare articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru menționată, atât în raport cu propriii resortisanți, cât și cu resortisanții altor state membre care locuiesc sau au reședința pe teritoriul lor, și ar concluziona că statul francez a făcut uz de marja sa de apreciere în deplină conformitate cu Decizia-cadru 2002/584, ea va fi chemată să adopte o poziție cu privire la aspectul dacă principiul nediscriminării se opune unei legislații naționale precum cea în discuție în acțiunea principală.

48. În primul rând, trebuie să se arate că pârâtul din acțiunea principală a făcut uz de libertatea de circulație, deplasându-se pe teritoriul francez unde locuiește în mod legal și unde și-a construit o viață familială. Or, în cadrul transpunerii unei decizii-cadru, statele membre nu pot aduce atingere dreptului Uniunii, în special dispozițiilor referitoare la libertatea de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre recunoscută oricărui cetățean al Uniunii [21]. Astfel, Curtea a statuat deja că un resortisant al unui stat membru care are reședința legală într-un alt stat membru are dreptul să se prevaleze de principiul nediscriminării împotriva unei legislații naționale care stabilește condițiile în care autoritatea judiciară competentă poate să refuze executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate [22]. *A fortiori*, aceasta trebuie să fie situația în raport cu legislația franceză în discuție în acțiunea principală, care exclude orice cetățean al Uniunii, cu singura excepție a resortisanților francezi, de la beneficiul motivului de neexecutare prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584. În consecință, este necesar să se considere că pârâtul din acțiunea principală are dreptul să se prevaleze de articolul 18 TFUE împotriva respectivei legislații. Prin urmare, rămâne să se stabilească dacă articolul 695-24 din Codul de procedură penală implică o discriminare pe motiv de cetățenie.

49. Potrivit unei jurisprudențe iterative a Curții, principiul nediscriminării impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv [23].

50. Rezultă în mod vădit din legislația franceză că resortisanții celorlalte state membre sunt supuși unui tratament diferențiat în raport cu cel care este rezervat resortisanților francezi. Astfel, argumentele invocate de anumite guverne care constau în susținerea că, într-o asemenea ipoteză, cetățenii nu se află într-o situație comparabilă cu cea a resortisanților altor state membre nu pot fi admise. Aceste guverne au insistat asupra diferenței de natură a legăturii care unește un resortisant de statul al cărui cetățean este, în comparație cu legătura care unește un cetățean al Uniunii cu statul său de reședință, a cărui cetățenie nu o are. În mod evident, orice resortisant francez, de exemplu, ar prezenta o legătură de apropiere foarte puternică, instituită de deținerea cetățeniei, cu societatea franceză, care ar justifica faptul că statul francez se angajează numai în privința sa să pună în executare pe teritoriul său pedeapsa pronunțată de un alt stat membru al Uniunii. Nu ne putem împiedica să considerăm că, dacă ne-am fi oprit la acest tip de argumente, dreptul Uniunii nu ar fi cunoscut, cu siguranță, evoluțiile extraordinare care l-au animat până în prezent. Un astfel de discurs este într-o măsură considerabilă depășit.

51. Astfel, se poate concepe cu ușurință că un stat membru intenționează să se înconjoare de garanții și să nu se angajeze în executarea unei pedepse pronunțate în străinătate – ceea ce reprezintă în mod incontestabil o responsabilitate dificilă pentru respectivul stat – decât în raport cu persoane care prezintă o legătură reală, stabilă și durabilă cu societatea statului în cauză. În schimb, este cu totul

21 — A se vedea Hotărârea Wolzenburg, citată anterior (punctul 45).

22 — *Ibidem* (punctul 47).

23 — A se vedea printre altele Hotărârea din 3 mai 2007, Advocaten voor de Wereld (C-303/05, Rep., p. I-3633, punctul 56 și jurisprudența citată), și Hotărârea Wolzenburg, citată anterior (punctul 62).

inexact să se susțină că numai persoanele care dețin cetățenia acelui stat sunt în măsură să prezinte o astfel de legătură. Situația pârâtului din acțiunea principală este un exemplu frapant. Libertatea de circulație și de ședere consacrată de dreptul Uniunii are de asemenea drept corolar faptul că, în prezent, nu mai este posibil să se prezume în mod irefragabil că șansele de reinserție a unei persoane condamnate sunt cele mai ridicate numai în statul a cărui cetățenie o are persoana în cauză. Prin urmare, este necesar să se considere că legislația franceză tratează în mod diferit situații comparabile.

52. O astfel de diferență de tratament se poate dovedi conformă cu principiul nediscriminării dacă este justificată în mod obiectiv și proporțională în raport cu obiectivul urmărit în mod legitim, cu alte cuvinte nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv [24].

53. Guvernul francez a susținut că diferența de tratament între propriii resortisanți și resortisanții altor state membre se explică în mod obiectiv. Se face referire la o dificultate legată de situația dreptului său intern. Articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 prevede astfel că statul membru de executare se angajează să execute pedeapsa pronunțată în străinătate pe propriul teritoriu, în conformitate cu dreptul său intern. Or, situația dreptului pozitiv francez nu ar permite statului francez să își asume un asemenea angajament. În această privință, guvernul francez a amintit că executarea în Franța a unei pedepse pronunțate în străinătate ridică importante probleme juridice care nu sunt reglementate de Decizia-cadru 2002/584, motiv pentru care articolul 4 punctul 6 face trimitere la drepturile interne ale statelor membre. Regimul juridic al executării pedepselor pronunțate în străinătate nu este uniform și depinde, cel mai adesea, de convențiile internaționale, bilaterale sau multilaterale, iar statul francez nu poate decide în mod unilateral să execute pe teritoriul său o pedeapsă pronunțată în alt stat membru, în măsura în care acesta nu ar putea garanta persoanei condamnate că executarea pedepsei sale ar fi recunoscută în statul care a pronunțat-o.

54. Considerăm că aceste argumente pot fi combătute în două moduri; mai întâi, prin respingerea justificării invocate și, în continuare, prin sublinierea caracterului vădit disproporționat al legislației franceze.

55. În ceea ce privește dificultatea invocată de guvernul francez în legătură cu situația dreptului său intern, amintim, în mod introductiv, că Curtea a rezervat rareori o soartă favorabilă acestui tip de argumente.

56. În continuare, observăm că guvernul francez a admis în cadrul ședinței că, dacă dreptul francez nu permite la ora actuală să se execute o pedeapsă pronunțată de un alt stat membru față de o persoană care nu este cetățean francez, acest lucru se datorează mai mult interpretării pe care legiuitorul a dat-o articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, potrivit căreia acesta din urmă nu ar impune statelor membre o obligație de egalitate de tratament între propriii resortisanți și resortisanții altor state membre, decât unui obstacol juridic insurmontabil reprezentat de dreptul internațional convențional care leagă în prezent statul francez. În această privință, Comisia a subliniat în mod întemeiat că statul francez este parte, precum toate statele membre ale Uniunii, la Convenția asupra transferării persoanelor condamnate [25]. Aceasta prevede că o transferare poate avea loc atunci când persoana condamnată este resortisant al statului de executare [26], dar prevede de asemenea că statele

24 — Hotărârea Wolzenburg, citată anterior (punctul 69).

25 — A se vedea punctul 2 din prezentele concluzii.

26 — A se vedea articolul 3 alineatul (1) litera (a) din Convenția asupra transferării persoanelor condamnate.

părți pot să stabilească, în mod unilateral, printr-o declarație care poate fi efectuată în orice moment, definiția pe care intenționează să o dea noțiunii „resortisant” în înțelesul convenției amintite [27], astfel încât statul francez putea extinde efectiv beneficiul dispozițiilor convenției la resortisanții celorlalte state membre [28].

57. În sfârșit, chiar dacă s-ar presupune – aspect de care nu suntem evident convinși – că numai de la adoptarea Deciziei-cadru 2008/909 sunt soluționate aspectele juridice legate de executarea unei pedepse pronunțate în alt stat membru, nu putem omite să arătăm că, întrucât nu a transpus, în termenele stabilite, decizia-cadru amintită, legiuitorul francez este, începând cu 5 decembrie 2011, singurul răspunzător pentru pretinsa carență din dreptul său intern și ar putea astfel, dacă Curtea ar trebui să admită favorabil argumentul referitor la dificultățile cauzate de starea dreptului pozitiv francez, să continue să obțină avantaje din propria neglijență. Or – și guvernul francez a admis de asemenea acest lucru în cadrul ședinței –, articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 conține o trimitere mobilă la dreptul intern, astfel încât, chiar dacă cererile primite de statul de executare înainte de 5 decembrie 2011 continuă să fie reglementate de Decizia-cadru 2002/584, elementele aduse în plus de Decizia-cadru 2008/909 ar putea fi luate în considerare mai precis întrucât, prin punerea sa în aplicare, aceasta ar fi determinat o modificare și o adaptare a drepturilor interne ale statelor membre.

58. Pe de altă parte, este evident că o legislație care are drept rezultat excluderea pură și simplă a tuturor cetățenilor Uniunii care nu sunt cetățeni francezi de la beneficiul motivului de neexecutare prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 este disproporționată. Aceasta privează, în mod sistematic, autoritățile judiciare competente de puterea lor de apreciere a situațiilor individuale și prezumă, peremptoriu și irefragabil, imposibilitatea juridică de a proceda la executarea pedepsei pe teritoriul francez. Or, din argumentele dezvoltate de guvernul francez reiese că situația este mai nuanțată și că, în lipsa posibilității de a stabili un cadru juridic uniform pentru toate situațiile care pot fi prezentate autorităților judiciare ale statului de executare, este necesar să se stabilească, de la caz la caz, dreptul aplicabil, întrucât acesta se poate schimba în funcție de statul al cărui cetățean este persoana condamnată. Legislația în discuție în acțiunea principală este disproporționată în sensul că exclude *a priori* de la beneficiul motivului amintit persoanele condamnate care totuși ar putea eventual pretinde, în raport cu normele de drept aplicabile cererii lor, executarea pedepsei lor pe teritoriul francez.

59. Pentru toate motivele care precedă, propunem Curții să răspundă la prima întrebare adresată de instanța de trimitere în sensul că principiul nediscriminării consacrat de articolul 18 TFUE se opune unei legislații naționale, precum cea în discuție în acțiunea principală, care rezervă facultatea de a refuza executarea mandatului european de arestare emis în scopul executării unei pedepse cazului în care persoana căutată este cetățean francez, iar autoritățile franceze competente se angajează să procedeze la această executare.

D — *Cu privire la obligația de interpretare conformă*

60. Cu ocazia Hotărârii Pupino, Curtea a declarat că „principiul interpretării conforme se impune în raport cu deciziile-cadru adoptate în cadrul titlului VI din Tratatul privind Uniunea Europeană. În aplicarea dreptului național, instanța de trimitere chemată să îl interpreteze este obligată să o facă în măsura posibilului în lumina textului și a finalității deciziei-cadru, în vederea obținerii rezultatului

27 — A se vedea articolul 3 alineatul (4) din Convenția asupra transferării persoanelor condamnate.

28 — De altfel, reiese din analiza declarațiilor unilaterale ale statelor părți la Convenția asupra transferării persoanelor condamnate că cel puțin șapte state membre ale Uniunii au extins noțiunea „resortisanți”, în sensul convenției menționate, la persoanele care au reședința sau domiciliul pe teritoriul statului de executare sau care sunt stabilite în mod definitiv pe teritoriul acestuia (Regatul Danemarcei, Ungaria, Regatul Țărilor de Jos, Republica Portugheză, Republica Slovacă, Republica Finlanda și Regatul Suediei). În ceea ce privește Irlanda și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, acestea prevăd posibilitatea de a extinde noțiunea amintită în funcție de o apreciere a legăturilor strânse care unesc persoana condamnată și statul în cauză.

vizat de aceasta și să se conformeze astfel [fostului] articol 34 alineatul (2) litera (b) UE”[29]. Pe de altă parte, „[o]bligația instanței naționale de a se referi la conținutul unei decizii-cadru în interpretarea normelor pertinente ale dreptului național încetează atunci când acesta din urmă nu poate primi o aplicare de asemenea natură încât să conducă la un rezultat compatibil cu cel vizat de această decizie-cadru. Cu alte cuvinte, principiul interpretării conforme nu poate servi drept temei pentru o interpretare *contra legem* a dreptului național”[30].

61. Va reveni instanței de trimitere obligația de a verifica dacă, în cauza amintită, este posibilă o interpretare conformă a dreptului său național. Ne vom mărgini să amintim că, în ipoteza în care instanța de trimitere consideră o astfel de interpretare posibilă, de exemplu prin interpretarea expresiei „de cetățenie franceză” prevăzute la articolul 695-24 alineatul 2 din Codul de procedură penală ca vizând și cetățeniile echivalente cum sunt cele ale celorlalte state membre ale Uniunii, instanța amintită va trebui să țină seama de diversele obiective urmărite de Decizia-cadru 2002/584, care includ reușita reinserției sociale a persoanei condamnate, și se va putea inspira în mod util din criteriile stabilite de Curte la punctul 48 din Hotărârea Kozłowski, precum și din afirmația conținută la punctul 76 din Hotărârea Wolzenburg, citată anterior, pentru a efectua aprecierea globală a legăturii de apropiere dintre pârâtul din acțiunea principală și societatea franceză pentru a stabili dacă acesta poate sau nu poate pretinde executarea pedepsei sale pe teritoriul francez.

V — Concluzie

62. Având în vedere toate considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă la cele două întrebări preliminare adresate de cour d’appel d’Amiens după cum urmează:

„1) Fără a aduce atingere exercitării marjei de apreciere de care se bucură, cu respectarea dreptului Uniunii, în ceea ce privește stabilirea condițiilor cărora le poate fi subordonată aplicarea motivului de neexecutare prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2000 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre în cazul resortisanților altor state membre care au reședința sau locuiesc pe teritoriul lor, statele membre sunt obligate să pună în aplicare punctul 6 al articolului 4, astfel încât autoritățile judiciare de executare să aibă facultatea de a refuza executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse atât în ceea ce privește propriii resortisanți, cât și în ceea ce privește resortisanții altor state membre care locuiesc sau au reședința pe teritoriul lor, fiind necesar ca autoritățile respective să poată exercita această facultate în lumina circumstanțelor care înconjoară fiecare caz în speță.

2) În orice caz, principiul nediscriminării consacrat de articolul 18 TFUE se opune unei legislații naționale precum cea în discuție în acțiunea principală, care rezervă facultatea de a refuza executarea mandatului european de arestare emis în scopul executării unei pedepse cazului în care persoana căutată are cetățenia franceză, iar autoritățile franceze competente se angajează să procedeze la această executare.”

29 — Hotărârea din 16 iunie 2005 (C-105/03, Rec., p. I-5285, punctul 43).

30 — *Ibidem* (punctul 47).